

Het verschoningsrecht voor mediators aan de hand van de wetsvoorstellen 'Registermediator' van Ard van der Steur

Kamerstukken II 2012/13, 33 722

Kamerstukken II 2012/13, 33 723

Kamerstukken II 2012/13, 33 727

AFSTUDEERWERK JUNI 2014

Vak	Afstudeerwerk burgerlijk recht
Docent	prof. mr. A.W. Jongbloed
Naam	Minke Holdtgrefe
Studentnummer	3868109
Mail	m.a.w.holdtgrefe@students.uu.nl

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
2	Mediation	2
2.1	De opkomst en betekenis van mediation	2
2.2	De MfN-registermediator	2
3	Het verschoningsrecht	4
3.1	Het verschoningsrecht in het kort	4
3.2	Verschoningsgerechtigden	5
4	Het verschoningsrecht voor mediators	6
4.1	Het verschoningsrecht voor de mediators in de huidige rechtspraak	6
4.2	De Europese Richtlijn betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken	7
5	Wetsvoorstellen registermediator	8
5.1	Wetsvoorstellen van Ard van der Steur	8
5.1.1	Wet registermediator	8
5.1.2	Wet bevordering van mediation in het burgerlijk recht	8
5.1.3	Wet bevordering van mediation in het bestuursrecht	9
6	De aandachtspunten van de wetsvoorstellen	9
6.1	De kwaliteits- en onderhoudseisen	10
6.2	Afbakenen beroepsgroep mediator	11
6.3	Juridisering	12
6.4	Klacht- en tuchtrecht	13
7	Tot slot	14
	LITERATUURLIJST	16

1. Inleiding

De samenleving verandert voortdurend. Door de individualisering en de verschuiving van heteronomie naar autonomie, is er steeds meer vraag naar vormen van conflictbeslechting anders dan rechtspraak. Een variant die behoorlijk in opmars is, is mediation.

Mediation is een vorm van conflictoplossing onder begeleiding van een onafhankelijke bemiddelaar. De belangen van de partijen staan hierbij centraal. Bij een gerechtelijke procedure wordt gezocht naar een oplossing voor het geschil, terwijl de partijen bij mediation zoeken naar een oplossing voor het conflict. Bij mediation is het niet de bedoeling dat één partij wint, maar er wordt gestreefd naar een win-win situatie.

Gedurende het mediationproces speelt de vertrouwelijkheid een grote rol, maar tot op heden komt aan de mediator in gerechtelijke procedures in beginsel niet het verschoningsrecht toe. Dit kan van grote invloed zijn op de vertrouwelijkheid van het proces.

VVD-fractielid Ard van der Steur is van mening dat het beroep van de mediator wettelijk geregistreerd dient te worden. Om die reden heeft hij drie wetsvoorstellen ingediend om dit te bewerkstelligen en daarmee het gebruik van mediation te bevorderen. In de initiatiefvoorstellen 'Wet registermediator',¹ 'Wet bevordering van mediation in het burgerlijk recht'² en 'Wet bevordering van mediation in het bestuursrecht'³ zijn verschillende eisen opgenomen die van belang zijn voor het verkrijgen van het verschoningsrecht. Zo worden er eisen gesteld omtrent de kwaliteit, professionaliteit en integriteit van de registermediator en zijn er regels opgenomen met betrekking tot het tuchtrecht van de geregistreerde mediator.

De Afdeling Advisering van de Raad van State heeft op moment van schrijven van dit afstudeerwerk recent haar advies gepubliceerd.⁴ Als gevolg hiervan heeft de indiener zijn wetsvoorstellen aangepast en deze vervolgens ook gepubliceerd.⁵

In dit afstudeerwerk zal mediation, het verschoningsrecht en het verschoningsrecht voor mediation worden behandeld. Daarna komen de wetsvoorstellen aan bod en wordt hieruit een aantal onderdelen, dat betrekking heeft op het verschoningsrecht, uitgelicht en bekritiseerd.

---

¹ *Kamerstukken II, 2012/13, 33 722.*

² *Kamerstukken II, 2012/13, 33 723.*

³ *Kamerstukken II, 2012/13, 33 727.*

⁴ *Kamerstukken II, 2012/13, 33 722 nr. 4.*

⁵ *Kamerstukken II, 2012/13, 33 722 nr. 5.*

2. Mediation

2.1 De opkomst en betekenis van mediation

Door de toenemende welvaart is er sinds het begin van de vorige eeuw sprake van individualisering van de bevolking. De burger wordt onafhankelijker en wil zich steeds minder overgeven aan een autoriteit. Dit heeft tevens effect op de rechtspraak; er is naast het juridische aspect een steeds grotere vraag naar een sociaal psychologisch aspect bij het oplossen van een conflict. Dit draagt in combinatie met de tijd, de kosten en de onzekerheid van een gerechtelijke procedure, bij aan een toenemende vraag naar vormen van conflictoplossing naast de gerechtelijke procedure.

Aan het eind van de 18^e eeuw ontstond uit de Franse Revolutie en de Leidse vredemakers het vredegerecht. De vrederechter was een onafhankelijke rechter die op een eenvoudige, snelle en betaalbare wijze tussen de justitiabelen optrad.⁶ Hiermee was de eerste vorm van alternatieve geschilbeslechting geboren. In de Verenigde Staten werd dit verder ontwikkeld onder de naam 'Alternative Dispute Resolution (ADR)'. ADR is een alternatieve manier om conflicten te beslechten onder begeleiding van een onafhankelijke derde. In de jaren negentig maakten deze verschillende methodes een doorstart in Nederland en werd mediation een officiële vorm van alternatieve conflictoplossing.

Volgens A. Brenninkmeijer is de definitie van mediation:

*'Mediation is een vorm van bemiddeling in conflicten, waarbij een neutrale bemiddelingsdeskundige, de mediator, de communicatie en onderhandelingen tussen partijen begeleidt om vanuit hun werkelijke belangen tot een gezamenlijk gedragen en voor ieder van hen optimale besluitvorming te komen.'*⁷

De juridische en sociale disciplines worden bij mediation samengebracht. In een gerechtelijke procedure tracht de rechter het geschil op te lossen, terwijl de mediator bij mediation streeft naar het oplossen van het conflict. In tegenstelling tot de gerechtelijke procedure, lossen de partijen zelf het conflict op door te communiceren, begrip te tonen en te onderhandelen. Voor mediation is het van belang dat er voldoende onderhandelingsbereidheid en onderhandelingsruimte is.⁸ Daarnaast dient er sprake te zijn van vrijwilligheid, vertrouwelijkheid en geheimhouding.

2.2 De MfN-registermediator

Veel mediators hebben een verschillende achtergrond. Zo kunnen advocaten, notarissen en psychologen tevens inzetbaar zijn als mediator. Naast deze parttime mediators zijn er ook fulltime mediators actief in verschillende praktijkgroepen. Zij treden onder andere op bij geschillen met kenmerken van het arbeidsrecht, personen- en familierecht, economische kwesties en tegenwoordig zelfs binnen het strafrecht.

Het beroep van de mediator is tot op heden geen beschermd beroep. Wanneer een bemiddelaar onpartijdig bemiddelt door middel van het zoeken naar een goede oplossing voor beide partijen aan

---

⁶ Van Dapperen 1991, p. 9.

⁷ Brenninkmeijer 2013, p. 1.

⁸ Brenninkmeijer 2013, p. 21-22.

de hand van een belangenafweging, kan deze bemiddelaar zich om die reden de titel mediator aanmeten.

De Mediators federatie Nederland (MfN), voorheen het Nederlands Mediation Instituut (NMI), heeft om die reden tot 31 december 2011 aan mediators de kans geboden zich te laten certificeren als NMI mediator en daarmee een beschermde titel te verkrijgen. Sinds 1 januari 2012 zijn deze titels komen te vervallen en is de door het NMI erkende titel "NMI-registermediator" (nu: MfN-registermediator) ingevoerd voor de mediators die voldoen aan de toetredings- en kwaliteitseisen van het huidige MfN.⁹ Er bestaat een klachtenregeling en daarnaast is er de mogelijkheid deze mediators te dagen voor de onafhankelijke tuchtrechter, namelijk bij Stichting Tuchtrechtspraak Mediators.¹⁰

Volgens het MfN zijn dit de toetredingseisen voor het MfN-Register:

- een behaalde MfN erkende basisopleiding tot mediator;
- een succesvol afgerond theorie-examen;
- een succesvol afgerond assessment;
- een ter hand gestelde Verklaring Omtrent het Gedrag.¹¹

Wanneer een mediator officieel bij het MfN is geregistreerd, dient deze driejaarlijks te voldoen aan de beschreven onderhoudseisen:

- het doen van *minimaal negen mediations* die *minimaal 36 contacturen* bedragen;
- in één jaar zijn *minimaal twee mediations afgerond* met gezamenlijk aantoonbaar *minimaal acht contacturen*;
- van de negen mediations zijn er *minimaal drie met een schriftelijke overeenkomst* afgerond;
- van de negen mediations zijn er *maximaal drie mediations in deze periode een co-mediation*;
- *48 Permanente Educatie punten* (PE-punten) per periode van drie jaar met *een verplichting tot intervisie conform het PE-Reglement*;
- driejaarlijkse deelname aan *de Peer Review*. Hierbij beoordeelt een vakgenoot of de kwaliteit van de mediationdiensten voldoen aan het gemiddelde niveau dat van een MfN-registermediator mag worden verwacht.¹²

Ondanks de professionaliteit- en kwaliteitswaarborging worden de MfN-registermediators niet in een wettelijk register opgenomen en is het beroep van de mediator niet wettelijk geregeld. Hierdoor komt in de meeste gevallen aan eenieder die optreedt als mediator tot op heden niet het verschoningsrecht toe.

---

⁹ 'Wat is een MfN-registermediator?', Mediators federatie Nederland, laatst geraadpleegd op 18 juni 2014, <http://mfregister.nl/login-registermediator/wat-is-een-mfn-registermediator/>.

¹⁰ 'Tuchtrechtspraak', Mediators federatie Nederland, laatst geraadpleegd op 18 juni 2014, <http://mfregister.nl/tuchtrechtspraak/>.

¹¹ 'Toetredingseisen MfN-register', Mediators federatie Nederland, laatst geraadpleegd op 18 juni 2014, <http://mfregister.nl/mfn-registermediator-worden/toetredingseisen/>.

¹² 'Onderhoudseisen', Mediators federatie Nederland, laatst geraadpleegd op 18 juni 2014, <http://mfregister.nl/login-registermediator/onderhoudseisen/>.

3. Het verschoningsrecht

3.1 Het verschoningsrecht in het kort

Vertrouwelijkheid speelt een grote rol bij het oplossen van geschillen en conflicten. De belangen moeten zoveel mogelijk boven tafel komen en partijen moeten zich niet belemmerd voelen bij het uitspreken van hun standpunten. Vertrouwelijkheid komt in de rechtspraak naar voren in de geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht. De geheimhoudingsplicht houdt in dat uit de wet, de (aard van de) overeenkomst, normen van maatschappelijk behoren, beroepscode of eremaatregelen voortvloeit dat bepaalde kennis of gegevens niet openbaar mogen worden gemaakt.¹³ Dit is een veelvoorkomend verschijnsel, maar de geheimhoudingsplicht kan door de rechter worden doorbroken indien hij het belang van de waarheidsvinding zwaarder acht dan het belang van de geheimhouding. In beginsel moet eenieder getuigen. Hierop bestaat echter een uitzondering voor een aantal groepen. Voor hen is het wel toegestaan de getuigplicht van artikel 165 lid 1 Rechtsvordering (Rv) te doorbreken in burgerlijk rechtelijke zaken. In artikel 165 lid 2 Rv is namelijk het verschoningsrecht opgenomen voor hetgeen bepaalde verwanten, ambten, beroepen en betrekkingen in die hoedanigheid is toevertrouwd. Dit kan worden ingeroepen voor bepaalde informatie die is verstrekt op basis van het karakter van deze banden of functies. Dit zorgt voor het garanderen van de vertrouwelijkheid van deze beroepsgroepen.¹⁴ Tevens bepaalt artikel 165 lid 3 Rv dat men zich kan verschonen op basis van het nemo-teneturbeginsel, waardoor de betrokken partij niet tegen zichzelf of tegen verwanten in de rechte lijn, in de zijlijn in de tweede of derde graad, zijn (vroegere) echtgenoot of zijn (vroegere) geregistreerde partner hoeft te getuigen bij het gevaar voor een strafrechtelijke veroordeling.

In het Notaris Maas-arrest van 1 maart 1985 besprak de Hoge Raad de grondslag van het verschoningsrecht:

*'[...] de beperkte groep van personen die uit hoofde van de aard van hun maatschappelijke functie verplicht zijn tot geheimhouding van al hetgeen hun in hun hoedanigheid wordt toevertrouwd, en aan wie in verband daarmee tevens het recht toekomt zich te dien aanzien ook ten overstaan van de rechter van het afleggen van getuigenis te verschonen. De grondslag van dit verschoningsrecht moet worden gezocht in een in Nederland geldend algemeen rechtsbeginsel dat meebrengt dat bij zodanige vertrouwenspersonen het maatschappelijk belang dat de waarheid in rechte aan het licht komt, moet wijken voor het maatschappelijk belang dat een ieder zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking van het besprokene om bijstand en advies tot hen moet kunnen wenden.'*¹⁵

Het verschoningsrecht is een uitzonderingsrecht; het gaat namelijk in tegen het zwaarwegende recht van waarheidsvinding. De getuige bepaalt of hij zich beroept op het verschoningsrecht, maar het is de rechter die uiteindelijk beoordeelt of er sprake is van een bevoegdheid van de getuige.¹⁶

---

¹³ Vranken 2002, p. 773-779.

¹⁴ Munneke 2006, p. 124-125.

¹⁵ HR 1 maart 1985, NJ 1986, 173.

¹⁶ Fernhout 2004, p. 154-155.

3.2 Verschoningsgerechtigden

Volgens Fernhout zijn er zes categorieën waaraan het verschoningsrecht toekomt:

- het verschoningsrecht van verwanten;
- het verschoningsrecht op grond van het nemo-teneturbeginsel;
- het professionele verschoningsrecht;
- het lex-specialisverschoningsrecht;
- het functiegerelateerde verschoningsrecht;
- het incidentele verschoningsrecht.¹⁷

De laatste vier zijn van belang voor het verschoningsrecht van bepaalde beroepen.

Het professionele verschoningsrecht komt naar voren in artikel 165 lid 2 sub b Rv. Wanneer er sprake is van een geheimhoudingsplicht, betekent dit niet dat het verschoningsrecht automatisch aan diegene toekomt. De geheimhoudingsplicht is een noodzakelijke vereiste voor het verschoningsrecht, maar het is niet voldoende voor het verkrijgen ervan.¹⁸ In het Tin Council-arrest stelde de Hoge Raad eerst dat bij het gelden van een wettelijke geheimhoudingsplicht alleen het verschoningsrecht geldt indien uit de bewoordingen, de strekking of de geschiedenis van deze wet, onmiskenbaar duidelijk wordt dat de wetgever van het dergelijk recht een vereiste afweging heeft verricht.¹⁹ Daarna bepaalde de Hoge Raad in het eerder genoemde Notaris Maas-arrest echter dat het verschoningsrecht zich heeft gevormd tot een algemeen rechtsbeginsel, waarop zonder een wettelijke bepaling een beroep kan worden gedaan.²⁰ Wanneer er sprake is van een beroepsbeoefenaar die is belast met de geheimhoudingsplicht, beoordeelt de rechter terughoudend of de beroepsbeoefenaar zich mag verschonen.²¹

De beroepen waaraan het verschoningsrecht toekomt zijn door de wetgever niet wettelijk bepaald. Echter kwam in het Gezinsvoogd-arrest van 23 juni 1961 naar voren dat de beroepsgroepen aan wie het verschoningsrecht toekomen een noodzakelijke geheimhoudingsplicht hebben en het algemeen belang bij onbelemmerde uitoefening van dat beroep zwaarder moet wegen dan de waarheidsvinding.²² Verder moet (de toelating tot) het beroep wettelijk zijn geregeld, dient er een wettelijk- of verenigingstuchtrechtelijke controle te zijn en behoren de aard en inhoud van het beroep een redelijk omliggende taak te bevatten.²³ De vier vertrouwensberoepskringen waaraan het verschoningsrecht in ieder geval wordt toegekend zijn *de advocatuur, medische hulpverlening, geestelijke hulpverlening en het notariaat*.²⁴ Tevens wordt tegenwoordig aan *de journalist* regelmatig het verschoningsrecht toegekend.²⁵ Deze beroepsbeoefenaren verkrijgen dit recht slechts indien

---

¹⁷ Fernhout 2004, p. 33.

¹⁸ Verburg 1985, p. 26.

¹⁹ HR 22 december 1989, NJ 1990, 779.

²⁰ HR 1 maart 1985, NJ 1986, 173.

²¹ Jongbloed 2009, p. 171-172.

²² HR 23 juni 1961, NJ 1964, 170.

²³ Pel 2003, p. 87.

²⁴ Fernhout 2004, p. 182-183.

²⁵ EHRM 27 maart 1996, NJ 1996, 577 en HR 10 mei 1996, NJ 1996, 578.

hetgeen waarvan men zich wil verschonen voldoet aan de eerder genoemde eisen van het Notaris Maas-arrest.²⁶

Op 30 november 1927 is *het afgeleid verschoningsrecht* erkend door de Hoge Raad.²⁷ Dit recht komt in sommige gevallen toe aan werknemers of andere assistenten die in opdracht van een verschoningsgerechtigde werkzaam zijn en op een rechtmatige manier informatie verkrijgen van de geheimhouder waarover de geheimhouder zelf geen mededeling hoeft te doen.

Voor beroepen waaraan het verschoningsrecht niet toekomt bestaat er een kans dat zij het verschoningsrecht kunnen ontleen aan de *lex-specialis*, de uitoefening van een bijzondere functie of een incidenteel geval.²⁸ De vraag is of mediators hierop aanspraak kunnen maken.

4. Het verschoningsrecht voor mediators

4.1 Het verschoningsrecht voor de mediators in de huidige rechtspraak

Bij het aangaan van een mediationovereenkomst hebben de mediator en partijen de mogelijkheid elkaar te verplichten tot geheimhouding. Voor MfN-registermediators is het opnemen van de geheimhouding in de overeenkomst zelfs verplicht.²⁹ Het vertrouwelijke karakter van mediation zorgt ervoor dat partijen getuigenverklaringen als bewijsmiddel kunnen uitsluiten. De Hoge Raad heeft in een arrest van 10 april 2009 bepaald dat op grond van artikel 153 Rv mediators echter niet de mogelijkheid hebben om bewijs, waaraan het recht gevolgen verbindt en dat niet ter vrije bepaling van partijen staat, uit te sluiten. De mediator zal om die reden en op grond van artikel 165 lid 1 Rv toch een verklaring af moeten leggen. De rechter beslist of dit het geval is.³⁰

Veel mediators oefenen naast hun functie als mediator tevens een andere functie. Er zijn ook mediators die het beroep naast het beroep van de mediator een functie vervullen waaraan wel het verschoningsrecht toekomt, bijvoorbeeld advocaten en notarissen. Wanneer zij optreden als mediator komt volgens de Hoge Raad aan deze functionarissen op grond van artikel 165 lid 2 sub b Rv alsnog niet het verschoningsrecht toe.³¹ Wanneer aan een functionaris in een andere hoedanigheid informatie wordt toevertrouwd dan waarvoor het verschoningsrecht voor geldt, kan hij zich niet beroepen op het verschoningsrecht.³² De Hoge Raad zegt in hetzelfde arrest dat onder bijzondere omstandigheden het voor alle partijen duidelijk kan zijn dat de gegeven informatie aan de mediator uitsluitend in zijn hoedanigheid van beroepsbeoefenaar is verstrekt. De rechter kan ook in dat geval op grond van artikel 179 lid 2 Rv en een rechtmatige belangenafweging bepalen dat de mediator bij een verhoor als getuige toch een verklaring dient af te leggen over de gegeven informatie.³³

---

²⁶ HR 1 maart 1985, *NJ 1986*, 173.

²⁷ HR 30 november 1927, *NJ 1928*, 265.

²⁸ Fernhout 2004, p. 193.

²⁹ 'Conditie waaronder MfN-registermediator werkt', Mediators federatie Nederland, laatst geraadpleegd op 18 juni 2014, <http://mfregister.nl/login-registermediator/condities/>.

³⁰ HR 10 april 2009, *NJ 2010*, 471.

³¹ HR 10 april 2009, *NJ 2010*, 471.

³² Jongbloed 2009, p. 188.

³³ HR 10 april 2009, *NJ 2010*, 471.

Met het niet in beginsel toekennen van het verschoningsrecht voor de mediator wordt de vertrouwelijkheid van het mediationproces aangetast, waardoor partijen niet volledig vrijuit kunnen spreken over hun belangen. De contractuele geheimhouding waarborgt dit enigszins, maar het ontbreken van het verschoningsrecht zorgt voor een mindere mate van vertrouwelijkheid. De opmars van de alternatieve geschilbeslechting en dan met name mediation draagt eraan bij dat er steeds meer discussie ontstaat over het eventueel toekennen van het verschoningsrecht aan de mediator. Het beroep van de mediator vertoont bijvoorbeeld overeenkomsten met het beroep van de bemiddelende advocaat, aan wie het wel verschoningsrecht toekomt. Tegelijkertijd heeft de mediator overeenkomsten met de rechter ter comparitie, aan wie niet het verschoningsrecht toekomt.

4.2 De Europese Richtlijn betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken

In 2008 is de Europese Richtlijn 2008/52 EG met betrekking tot mediation in werking getreden.³⁴ Met deze richtlijn wordt de toepassing van alternatieve conflictbeslechting beoogd. Daarmee wordt ook het verschoningsrecht gereguleerd en bevorderd. De vertrouwelijkheid van de alternatieve conflictbeslechting staat hierbij voorop. De richtlijn wordt door de deelnemende lidstaten op eigen wijze geïmplementeerd, al dan niet wettelijk gereguleerd.³⁵ In Nederland geldt hiervoor nog geen wettelijke regeling.

Als gevolg van de Europese Richtlijn is het wetsvoorstel 'Aanpassing van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aan de richtlijn betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken' ingediend.³⁶ De indiener heeft dit voorstel uiteindelijk ingetrokken doordat de Eerste Kamer van mening was dat de inhoud niet toereikend was. Dit kwam onder andere doordat in dit voorstel het verschoningsrecht aan de mediator werd toegekend zonder dat deze beroepsgroep was afgebakend. Er werden nauwelijks kwaliteitseisen gesteld aan het beroep en er werd geen tuchtrechtelijk college aangewezen om de mediators te controleren.

De Europese Richtlijn is uiteindelijk geïmplementeerd met de 'Wet implementatie richtlijn nr. 2008/52/EG betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken'.³⁷ Hierin werd bepaald dat het wenselijk was in een nieuwe wet het beroep van de mediator wettelijk te reguleren en het verschoningsrecht te reguleren. VVD-fractielid Ard van der Steur heeft hierbij het initiatief genomen, waarover in hoofdstuk 5 meer.

---

³⁴ Richtlijn 2008/52/EG, (*PbEU* 2008, L 136).

³⁵ 'TK 2010/11, 32 555 Mediation in burgerlijke zaken', *Nederland Juristenblad* 2010, laatst geraadpleegd op 15 juni 2014, <http://njb.nl/wetgeving/wetsvoorstellen/mediation-in-burgerlijke-zaken.6228.lynkx>.

³⁶ *Kamerstukken II*, 2010/11, 32 555.

³⁷ *Kamerstukken II*, 2011/12, 33 320.

5. Wetsvoorstellen registermediator

5.1 Wetsvoorstellen van Ard van der Steur

Zoals eerder is gebleken is het beroep van de mediator niet wettelijk erkend. Er bestaan wel door het MfN erkende registermediators, maar dit register vindt geen grondslag in de wet of jurisprudentie. Daarnaast heeft het MfN een klachtenregeling en een onafhankelijk tuchtrechtelijke instelling waar men terecht kan wanneer de MfN-registermediator in strijd met de gedragsregels heeft gehandeld, maar ook dit is niet wettelijk geregeld.³⁸ Tevens is er een Europese Richtlijn van kracht die participerende landen de mogelijkheid biedt het beroep van de mediator wettelijk te regelen. Doordat de kernaspecten waaraan een beroepsgroep moet voldoen, om aanspraak te kunnen maken op het verschoningsrecht, niet in de wet zijn vastgelegd, komt dit recht tot op heden niet toe aan de mediators.

In het vergaderjaar 2012-2013 is VVD-fractielid Ard van der Steur gestart met zijn poging om het beroep van de mediator en daarmee onder andere het verschoningsrecht van de mediator uit de Europese Richtlijn³⁹ wettelijk te reguleren door middel van het indienen van drie wetsvoorstellen. Hierin worden regels omtrent de wettelijk geregistreerde mediators vastgelegd.⁴⁰ Uit de Memorie van Toelichting wordt duidelijk dat Van der Steur met deze wetsvoorstellen de toepassing van mediation beoogt te bevorderen en de kwaliteit hiervan te waarborgen. Tevens worden de kernwaarden van de beroepsgroep mediation hierin weergegeven en zijn onder andere het verschoningsrecht voor de registermediator en de stuiting van de verjaring van rechtsvorderingen vastgelegd.

De volgende wetsvoorstellen zijn door Van der Steur ingediend:

5.1.1 Wet registermediator

In het wetsvoorstel 'Wet registermediator' wordt de invoering van een wettelijk register voor mediators geregeld. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden opleidings- en kwaliteitsregels gesteld voor de toetreding van een mediator in het register. Daarnaast worden de eisen vastgelegd die zijn verbonden aan de werkzaamheden van de registermediator na de inschrijving, zoals het aantal mediations per jaar die moeten worden gedaan door de registermediator. Daarnaast worden de beëdiging en de titelbescherming van de registermediator, de invulling van de advisering en de tuchtrechtspraak geregeld.⁴¹

5.1.2 Wet bevordering van mediation in het burgerlijk recht

In het wetsvoorstel 'Wet bevordering van mediation in het burgerlijk recht' wordt de omschrijving van mediation vastgesteld en worden er nadere regels gegeven over de mediationovereenkomst, het verschoningsrecht van de registermediator en de (verplichte) verwijzing naar mediation.⁴²

---

³⁸ 'Tuchtrechtspraak', Mediators federatie Nederland, laatst geraadpleegd op 18 juni 2014
<http://mfregister.nl/tuchtrechtspraak/>.

³⁹ Richtlijn 2008/52/EG, (PbEU 2008, L 136).

⁴⁰ *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 722, *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 723 & *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 727.

⁴¹ *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 722, nr. 2.

⁴² *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 723, nr. 2.

In artikel III onderdeel E van het wetsvoorstel wordt bepaald dat onder vernummering van het derde lid tot het vierde lid van artikel 165 Rv met betrekking tot het verschoningsrecht het volgende wordt ingevoegd:

‘De registermediator en een ieder die bij door de registermediator ten behoeve van de een mediation wordt ingeschakeld, kan zich verschonen van de verplichting om in rechte een getuigenis af te leggen omtrent vertrouwelijke informatie die voortvloeit uit of verband houdt met de desbetreffende mediation. Zij zijn echter verplicht getuigenis af te leggen indien en voor zover deze informatie nodig is om dwingende redenen van openbare orde, in het bijzonder om de bescherming van de belangen van minderjarige kinderen te waarborgen of om te voorkomen dat iemand in zijn lichamelijke of geestelijke integriteit wordt aangetast.’⁴³

5.1.3 Wet bevordering van mediation in het bestuursrecht

In het wetsvoorstel ‘Wet bevordering van mediation in het bestuursrecht’ wordt de toepassing van mediation in het bestuursrecht gestimuleerd. Bestuursorganen dienen conflicten met burgers te voorkomen. Zij kunnen daarom worden verplicht gebruik te maken van een registermediator. Hiermee zouden bestuursorganen meer het vertrouwen van burgers kunnen winnen.⁴⁴

6. De aandachtspunten van de wetsvoorstellen

Na het openbaar maken van de ingediende wetsvoorstellen is op 25 april 2013 een internetconsultatie gestart.⁴⁵ Via deze weg hebben verschillende partijen zowel negatieve- als positieve feedback op de initiatiefwetsvoorstellen van Van der Steur kunnen leveren. Na de sluiting van de internetconsultatie op 23 mei 2013 is de Afdeling Advisering van de Raad van State, met inachtneming van de gegeven feedback, begonnen met het schrijven van een advies over de ingediende wetsvoorstellen. Op 5 juni 2014 is dit advies gepubliceerd.⁴⁶ In dit document is tevens een reactie op het advies van Van der Steur te vinden. Een dag eerder waren naar aanleiding van het advies van de Afdeling tevens het gewijzigde wetsvoorstel⁴⁷ en de Memorie van Toelichting⁴⁸ gepubliceerd.

Uit de Kamerstukken en de reacties van de internetconsultatie werd duidelijk dat er een aantal punten is waarop kritiek wordt geleverd of waar nog onduidelijkheden over bestaan. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste punten weergegeven die een grote rol spelen bij het toekennen van het verschoningsrecht aan de registermediator.

---

⁴³ Kamerstukken II, 2012/13, 33 723, nr. 2.

⁴⁴ Kamerstukken II, 2012/13, 33 727, nr. 2.

⁴⁵ ‘Mediation’, Internetconsultatie.nl, laatst geraadpleegd op 15 juni 2014, <http://www.internetconsultatie.nl/mediation>.

⁴⁶ Kamerstukken II, 2012/13, 33 722, nr. 4.

⁴⁷ Kamerstukken II, 2012/13, 33 722, nr. 5.

⁴⁸ Kamerstukken II, 2012/13, 33 722, nr. 6.

6.1 De kwaliteits- en onderhoudseisen

Het is voor het verschoningsrecht noodzakelijk de kwaliteits- en onderhoudsvereisten van een beroepsgroep vast te leggen in de wet. De indiener heeft een aantal eisen gesteld aan een mediator indien hij zich wil inschrijven of ingeschreven wil blijven.⁴⁹ Veel van deze eisen kunnen in een algemene maatregel van bestuur worden weergegeven.

In het gewijzigde wetsvoorstel heeft de indiener in artikel 3 vastgelegd dat voor inschrijving een mediator dient aan te tonen dat hij in het jaar voorafgaand aan zijn inschrijvingsverzoek minstens 12 mediations heeft verricht of minstens 120 uur aan mediations heeft besteed. Daarnaast dient de mediator in ieder volledig jaar van inschrijving minstens 12 mediations van gemiddeld tien uur te hebben verricht, dan wel minimaal 120 uur aan mediations te hebben besteed.⁵⁰ Dit is een veel hogere eis dan die van de MfN-registermediator, die driejaarlijks 9 mediations en driejaarlijks een peer review dient af te leggen.⁵¹ Er is veel kritiek geuit op dit punt; een goed voorbeeld hiervan is de reactie van A. Regout:

‘Voor alle mediators die ik sprak komt de eis van 12 mediations per jaar als een volslagen verrassing. Het NMI is de weg ingeslagen van peer reviews, intervisie, permanente educatie, dat alles gekoppeld aan de eis van 9 mediations per 3 jaar. Er dient uitgelegd te worden waarom die systematiek niet zou voldoen en hoe de eis van 12 mediations per jaar een verbetering zou zijn ten opzichte van het huidige systeem voor het meten van de kwaliteit die een mediator levert.’⁵²

Van der Steur heeft in het gewijzigde wetsvoorstel lichtelijk rekening gehouden met de eisen van het MfN; de door de MfN-registermediator behaalde punten zullen meetellen bij de toelating tot het wettelijk register. Naast deze aanpassing kan sinds de aanpassing voor degene die werkzaam is voor een registermediator tevens een uitzondering worden gemaakt. In artikel 16 van het wetsvoorstel is de Commissie mediation aangesteld, die advies mag geven over de toelatingseisen en de uitzonderingen hierop.⁵³

Het is niet meer dan logisch dat voor een wettelijke beroepsregistratie hoge eisen worden gesteld. Daarbij is echter de vraag of de eisen redelijk en haalbaar zijn en wie deze eisen het beste kan stellen. Doordat de indiener de lat voor veel mediators erg hoog legt, kan hij overwegen deze eisen te versoepelen tot een punt waardoor het voor een grotere groep mediators haalbaar is en de professionaliteit en kwaliteit alsnog worden bewaakt.

Het hoge aantal vereiste mediations zou voor een aanzienlijk lager inschrijvingsaantal kunnen zorgen. Veel mediators komen door hun functie naast hun functie als mediator (advocaten, psychologen, etc.), niet toe aan de geëiste mediations of hebben hier simpelweg geen zin in. Zij zullen zelf moeten

⁴⁹ Kamerstukken II, 2012/13, 33 722, nr. 5.

⁵⁰ Kamerstukken II, 2012/13, 33 722, nr. 5.

⁵¹ ‘Wat is een MfN-registermediator?’, Mediators federatie Nederland, laatst geraadpleegd op 18 juni 2014, <http://mfregister.nl/login-registermediator/wat-is-een-mfn-registermediator/>. & ‘Onderhoudseisen’, Mediators federatie Nederland, laatst geraadpleegd op 18 juni 2014, <http://mfregister.nl/login-registermediator/onderhoudseisen/>.

⁵² A. Regout, ‘Reactie op het Voorstel van wet van Tweede Kamerlid Van der Steur over mediation; de Wet registermediator en de Wet bevordering van mediation in het burgerlijk recht’, Randstad mediation, laatst geraadpleegd op 15 juni 2014, <http://randstadmediation.nl/wp-content/uploads/2013/06/Reactie-Anita-Rgout-op-wetsvoorstel-mediation.pdf>.

⁵³ Kamerstukken II, 2012/13, 33 722, nr. 5.

afwegen of de rechten die aan hen toekomen, zoals het verschoningsrecht, voor hen voldoende zwaarder wegen dan de eventuele nadelen.

De indiener heeft als optie de eerder genoemde eisen voor de MfN-registermediator mee te nemen in het bijstellen van de eisen. De hiervoor geldende eisen zijn voor een groot deel van de mediators haalbaar en waarborgen in zekere mate de professionaliteit en kwaliteit. Het MfN weet door haar ervaring welke eisen relevant en redelijk zijn voor een registermediator en hierdoor is het niet duidelijk waardoor de eisen uit het wetsvoorstel dermate verschillen met die van het MfN. De wettelijke registermediator zal niet een aanzienlijk grotere kwaliteitswaarborging bieden dan de huidige MfN-registermediator. Een vergelijking met de eisen van het MfN kan goed van pas komen bij het stellen van de eisen voor de wettelijke registratie van registermediator. Daarnaast is het beroep van de mediator nog een vrij nieuw en groeiend beroep, waardoor een vergelijking met een goede mediationinstelling erg effectief zal zijn. Echter, wanneer de regels van het MfN worden overgenomen, wordt het als het ware een monopolist in de mediationpraktijk. Het MfN is niet de enige instelling met kennis over het beroep van mediation en er zijn ook andere instellingen die opleidingen voor mediators verzorgen. Het in acht nemen van de MfN-regels kan voor een eenzijdige blik op het beroep van de mediator zorgen. Het is wellicht een mogelijkheid om naast de kwaliteitseisen van het MfN tevens naar kwaliteitseisen van andere gerenommeerde mediationinstellingen te kijken om vervolgens vanuit die eisen en de visie van de Commissie een redelijke en haalbare samenstelling te maken. Hierdoor worden particuliere en publieke opvattingen over de eisen gemengd.

6.2 Afbakenen beroepsgroep mediator

In het gewijzigde wetsvoorstel zijn in artikel 1 de termen ‘mediation’ en ‘registermediator’ gedefinieerd.⁵⁴ Met de komst van het wetsvoorstel werd gevreesd dat het beroep van de mediator op een manier zou worden afgebakend, waardoor de niet(-wettelijk) geregistreerde mediators zich geen mediators meer zouden mogen noemen. De indiener heeft hier echter rekening mee gehouden door deze begrippen zodanig wettelijk te definiëren dat er slechts een onderscheid wordt gemaakt tussen de wettelijk geregistreerde mediator (‘registermediator’) en de niet-wettelijk geregistreerde mediator (‘mediator’). De niet-geregistreerde mediators mogen hun werkzaamheden nog steeds voortzetten als ‘mediator’ of onder de term ‘mediation’. Zij vallen alleen niet onder de reikwijdte van de mediationwet en kunnen zich om die reden ook niet beroepen op het verschoningsrecht.

Uit de Memorie van Toelichting wordt duidelijk dat de indiener met de registermediator een garantie voor kwaliteit, integriteit en professionaliteit wil geven.⁵⁵ De indiener heeft het echter in zijn toelichting een aantal keren over de registermediator als professionele mediator en professionele bemiddelaar. Hij dient ervoor te waken dat professionele niet-geregistreerde mediators/bemiddelaars in de toekomst niet meer als professioneel worden gezien. De indiener heeft alleen het recht om onderscheid te maken tussen geregistreerde mediators waarbij de professionaliteit volledig is gegarandeerd en de professionele niet-geregistreerde mediator waarbij de professionaliteit niet volledig is gegarandeerd.

6.3 Juridisering

---

⁵⁴ *Kamerstukken II, 2012/13, 33 722, nr. 5.*

⁵⁵ *Kamerstukken II, 2012/13, 33 722, nr. 6.*

In de Memorie van Toelichting van artikel 3 van het eerste initiatiefwetsvoorstel stond dat een mediator die zich wil inschrijven in het register een juridische opleiding met toespitsing op een bepaald rechtsgebied moest hebben afgerond. Daarnaast moest hij ook beschikken over andere juridische competenties.⁵⁶ Dit druist in tegen het doel van mediation: het combineren van verschillende aspecten. Bij mediation gaat het om de onderliggende belangen en het streven naar een voor beide partijen optimale uitkomst.⁵⁷ Hierbij kunnen bijvoorbeeld sociale, economische, psychologische en juridische disciplines van toepassing zijn. Doordat mediation in beginsel geen juridisch beroep is, spreekt de Raad voor de Rechtspraak van een ‘juridisering’ van het beroep, indien deze zich juridisch moet gaan specialiseren.⁵⁸

De indiener heeft in zijn reactie laten weten de eisen omtrent de juridische vaardigheden te nuanceren. Een mediator zonder juridische expertise zal zich daarom in kunnen schrijven als “algemeen mediator”.⁵⁹

De indiener stelt echter dat het verloop en de uitkomst van mediation mede afhankelijk zijn van de deskundigheid van de mediator. Een mediator dient verstand te hebben van het opstellen van verzoekschriften en mediation- en vaststellingsovereenkomsten. Daarbij is het van belang dat een mediator op de hoogte is van de mediationregelgeving en kennis heeft over stuiting, verjaring en rechtsvorderingen. Uit het wetsvoorstel wordt duidelijk dat wanneer een wettelijk ingeschreven mediator hier niet aan voldoet, hij de hulp kan inroepen van een deskundige.⁶⁰

Indien het een conflict betreft met juridische aspecten waarvoor de nodige deskundigheid is vereist, is het wel van belang dat de registermediator de nodige juridische kennis heeft. Anders zouden er volgens de vereniging Familierecht Advocaten Scheidingspleiters, door het ontbreken van de relevante juridische kennis, bij een scheidingsprocedure grote problemen met ernstige gevolgen kunnen ontstaan.⁶¹ De registermediator dient onder andere een echtscheidingsconvenant op te kunnen stellen. Daarnaast dient hij op de hoogte te zijn van de tremanormen. Voor registermediators die werken met arbeidszaken, geldt tevens dat zij moeten beschikken over arbeidsrechtelijke kennis. De indiener zal eisen moeten stellen voor de juridische kennis van de registermediator wanneer er in een conflict aspecten zijn waarvan het noodzakelijk is dat de registermediator hier verstand van heeft.

---

⁵⁶ *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 722, nr. 3.

⁵⁷ Brenninkmeijer 2013, p. 1.

⁵⁸ Raad voor de Rechtspraak, ‘Wetsadvisering conceptinitiatiefwetsvoorstellen Mediation’, Rechtspraak.nl, laatst geraadpleegd op 15 juni 2014, <http://www.rechtspraak.nl/Organisatie/Raad-Voor-De-Rechtspraak/Wetgevingsadvisering/Wetgevingsadviezen2013/2013-22-Advies-concept-initiatiefwetsvoorstellen-Mediation.pdf>.

⁵⁹ *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 722, nr. 3.

⁶⁰ *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 722, nr. 3.

⁶¹ Vereniging Familierecht Advocaten Scheidingspleiters, ‘Reactie vFAS inzake Wetsvoorstel Registermediator (verder-online.nl)’, verder-online.nl, laatst geraadpleegd op 15 juni 2014, http://www.verder-online.nl/sites/default/files/vFAS_reactie_wetsvoorstel_vd-Steur.pdf.

6.4 Klacht- en tuchtrecht

Voor het toekennen van het verschoningsrecht aan een bepaalde beroepsgroep dienen er wettelijke bepalingen voor het klachtrecht en een onafhankelijk tuchtrechtelijk college te zijn. In hoofdstuk 6 van het gewijzigde wetsvoorstel zijn de bepalingen omtrent deze rechten uitgewerkt.⁶²

Het voorstel bepaalt dat het klachtrecht slechts toekomt aan de mediationpartijen, belangenorganisaties, werkgevers van de registermediator, bestuursorganen met een verplichting tot het inschakelen van de registermediators en de Commissie mediation. De Commissie mediation zal ervoor zorgen dat de relevante klachten in behandeling worden genomen. Daarnaast worden er weinig nadere regels gesteld aan de tuchtrechtelijke procedure.⁶³

Normaliter komt het recht tot beklag toe aan eenieder met een voldoende belang. De indiener geeft als reden voor beide kritiekpunten aan hier in eerste instantie vanaf te zien doordat de beroepsgroep van de mediator nog in de kinderschoenen staat en het merendeel van de mediators, ondanks het bestaan van de Stichting Tuchtrechtspraak Mediators,⁶⁴ nog geen ervaring heeft met het tuchtrecht. Hij biedt wel de mogelijkheid dit op een later moment aan te passen, wanneer alles zich verder heeft ontwikkeld.

Het is van belang dat het klachtrecht van de registermediators zo spoedig mogelijk voor alle relevante klachten toegankelijk zal zijn. De indiener zou voor wat betreft de toegankelijkheid van het klachtrecht ervoor kunnen kiezen dit toegankelijk te maken voor alle partijen met voldoende belang, die er via de klachtregeling niet uit zijn gekomen. Dit zorgt voor een betere garantie van de kwaliteit en professionaliteit van de wettelijk erkende registermediator.

Het is daarnaast enigszins begrijpelijk dat de indiener weinig regels omtrent het tuchtrechtelijke procedure wettelijk heeft vastgelegd, doordat dit nog alle kanten op kan gaan en de registermediators weinig ervaring hebben met het tuchtrecht. Dit schept echter veel onduidelijkheid. Het staat onder andere op geen enkele manier vast wat het punt zal zijn wanneer registermediators dermate veel ervaring hebben met tuchtrechtelijke procedures, zodat het tuchtrecht wel in de wet vastgelegd kan worden. De indiener zou daarom handelingen kunnen verrichten waardoor er meer duidelijkheid wordt geschapen. Zo zou hij kunnen overwegen naast de Commissie mediation een deskundigengroep aan te stellen die de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten houdt en onderzoekt, zodat zij spoedig een moment kan kiezen waarop het tuchtrecht zal worden vastgelegd. Deze groep kan tevens onderzoeken wat de beste regels zijn voor het tuchtrecht van mediation en deze op professionele wijze vastleggen en toelichten. Het verschoningsrecht dient aan een beroepsgroep toe te komen, waarvoor niet alleen hoge kwaliteitseisen gelden, maar ook hoge eisen omtrent de controle.

---

⁶² *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 722, nr. 5.

⁶³ *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 722, nr. 5.

⁶⁴ 'Tuchtrechtspraak', Mediators federatie Nederland, laatst geraadpleegd op 18 juni 2014, <http://mfregister.nl/tuchtrechtspraak/>.

7. Tot slot

Uit het voorgaande blijkt dat vrijwilligheid, vertrouwelijkheid en geheimhouding, drie belangrijke kenmerken zijn van mediation. Partijen kunnen in hun overeenkomsten zelf een geheimhoudingsplicht jegens elkaar opnemen, maar het verschoningsrecht komt in beginsel niet aan de mediator toe.

Van der Steur heeft met de wetsvoorstellen 'Wet registermediator'⁶⁵, 'Wet bevordering van mediation in het burgerlijk recht'⁶⁶ en 'Wet bevordering van mediation in het bestuursrecht'⁶⁷ beoogd het beroep van de mediator wettelijk te regelen en de vertrouwelijkheid van mediation te beschermen. Met deze wetten wil hij het gebruik van mediation bevorderen, de kwaliteit van deze beroepsgroep waarborgen en heeft hij eisen gesteld aan de registermediators waarmee het verschoningsrecht aan hen toekomt.

Aan de eis om de kwaliteit van de registermediator te waarborgen is voldaan. Echter, Van der Steur heeft de lat wel erg hoog gelegd. Het verschil met de kwaliteits- en onderhoudseisen van de MfN-registermediator⁶⁸ is behoorlijk groot. Uit het verleden is gebleken dat het MfN professionele mediators in haar register ingeschreven heeft staan en daardoor is het niet duidelijk waarom het verschil zo groot is. Van der Steur heeft in het gewijzigd wetsvoorstel opgenomen dat de behaalde punten van de MfN-registermediators mee zullen tellen bij de toelating in het wettelijk register. Dit is een positieve aanpassing en het zal tot gevolg hebben dat meer MfN-registermediators zich in het wettelijk register in zullen schrijven. Dit neemt niet weg dat een groot aantal mediators, met een ander beroep naast hun functie als mediator, niet kan voldoen aan deze eisen. Doordat het voor mediation van belang is dat er mediators werkzaam zijn met verschillende expertises en disciplines, is het niet wenselijk dat zij uiteindelijk niet tot de wettelijk erkende mediators behoren en daarmee geen verschoningsrecht verkrijgen. Van der Steur zou om die reden kunnen overwegen de toelatingseisen te versoepelen naar redelijke en haalbare eisen, waarmee de professionaliteit en kwaliteit blijven gewaarborgd. De eisen van verschillende opleidingsinstellingen voor mediators kunnen hierbij worden meegenomen.

De indiener heeft in zijn wetsvoorstellen de beroepsgroep van de mediators niet op een bezwaarlijke manier afgebakend. Er wordt slechts een onderscheid gemaakt tussen de 'registermediator' aan wie het verschoningsrecht toekomt en de 'mediator' zonder het verschoningsrecht. De niet-wettelijk geregistreerde mediators mogen hun werkzaamheden gewoon voortzetten onder de naam 'mediator'. De indiener dient ervoor te zorgen dat de registermediators niet bekend zullen staan als enige professionele mediatorgroep, maar als mediators waarvan de professionaliteit is gegarandeerd.

Wat betreft de eis omtrent de juridische kwalificatie van de registermediator is de indiener het juridiseren van mediation grotendeels tegengegaan door de verplichte keuze voor een rechtsgebied

---

⁶⁵ *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 722.

⁶⁶ *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 723.

⁶⁷ *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 727.

⁶⁸ 'Toetredingseisen MfN-register', Mediators federatie Nederland, laatst bekeken op 18 juni 2014, <http://mfregister.nl/mfn-registermediator-worden/toetredingseisen/>. & 'Onderhoudseisen', Mediators federatie Nederland, laatst geraadpleegd op 18 juni 2014 <http://mfregister.nl/login-registermediator/onderhoudseisen/>.

voor de registermediator te schrappen. Doordat mediators zich volgens het gewijzigde wetsvoorstel mogen inschrijven als 'algemeen mediator', wordt er rekening gehouden met de verschillende disciplines van mediation. De indiener zal wel duidelijke regels moeten stellen voor de registermediators die bemiddelen in bepaalde conflicten waarvoor het noodzakelijk is dat zij beschikken over specifieke kennis. Dit geldt onder andere voor echtscheidingsconflicten en arbeidszaken. Wanneer hiervoor geen regels gelden, zal dit resulteren in grote problemen voor de partijen voor wat betreft de uitkomst van de mediationprocedure.

De indiener heeft in zijn wetsvoorstellen regels vastgelegd betreffende het klacht- en tuchtrecht. Doordat het klachtrecht slechts geldt voor mediationpartijen, belangenorganisaties, werkgevers van de registermediators, bestuursorganen met een verplichting tot het inschakelen van de registermediator en de Commissie mediation, komt aan eenieder met een voldoende belang die niet onder deze partijen valt, het klachtrecht niet toe. Hierdoor worden de professionaliteit en kwaliteit van de registermediator niet volledig gewaarborgd, terwijl die wel van belang zijn bij de toekenning van het verschoningsrecht aan de registermediators.

Daarnaast wordt in de wetsvoorstellen weinig geregeld omtrent de tuchtrechtelijke procedure, waardoor er over deze procedure veel onduidelijkheden is. De indiener heeft aangegeven hiervoor te hebben gekozen doordat mediation zich in de startfase bevindt en veel registermediators nog geen ervaring hebben met het tuchtrecht. Het is wenselijk dat de indiener acties onderneemt, waardoor deze onduidelijkheden worden verminderd.

Ter afsluiting dient te worden benadrukt dat het een goed initiatief van Van der Steur is om met deze wetsvoorstellen het beroep van de mediator wettelijk te registreren en daarmee de kwaliteit van deze beroepsgroep te garanderen en het toepassen van mediation te bevorderen. Het is van belang dat de mediationpartijen zich vrijelijk en zonder vrees tot de mediator kunnen wenden. Dit weegt in het algemeen zwaarder dan het belang van de waarheidsvinding. Indien de eerdergenoemde eisen voor het verschoningsrecht van de registermediator worden aangepast, is het toekennen van het verschoningsrecht aan de mediator gerechtvaardigd. Wanneer de wetsvoorstellen worden aangenomen, is dat een stap in de goede richting voor de alternatieve geschilbeslechting en dan met name voor mediation.

LITERATUURLIJST

- **Literatuur**

Brenninkmeijer 2013

A.F.M Brenninkmeijer e.a., *Handboek Mediation*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2005.

Van Dapperen 1991

H.J.M. van Dapperen, *De vrederechter in Nederland, 1811-1838*, Rotterdam: Universiteitsdrukkerij Erasmus 1991.

Fernhout 2004

F.J. Fernhout, *Het verschoningsrecht van getuigen in civiele zaken*, Deventer: Kluwer 2004.

Jongbloed 2009

T. Jongbloed e.a., *Reflectie op mediation*, Apeldoorn-Antwerpen: Maklu 2009.

Munneke 2006

S.A.J. Munneke, *Dissertatieserie Vakgroep Staatsrecht Groningen, Inlichtingenplichten en verschoningsgronden in het staatsrecht*, Deventer: Kluwer 2006.

Pel 2003

Pel & M.A. Vogel, *'Mediation en vertrouwelijkheid'*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2003.

Verburg 1985

J.J. Verburg, *Het beroepsgeheim*, Arnhem: Gouda Quint BV, 1985.

Vranken 2002

J.B.M. Vranken, *Ook als partijgetuige heeft de notaris een functioneel verschoningsrecht. Terecht? Oproep aan de beroepsorganisaties*, Weekblad voor privaatrecht, notariaat en registratie, 2002, nr. 6510.

- **Elektronische bronnen**

A. Regout, 'Reactie op het Voorstel van wet van Tweede Kamerlid Van der Steur over mediation; de Wet registermediator en de Wet bevordering van mediation in het burgerlijk recht', Randstad mediation, laatst geraadpleegd op 15 juni 2014

<http://randstadmediation.nl/wp-content/uploads/2013/06/Reactie-Anita-Rgout-op-wetsvoorstel-mediation.pdf>.

'Mediation', Internetconsultatie.nl, laatst geraadpleegd op 15 juni 2014

<http://www.internetconsultatie.nl/mediation>.

Raad voor de Rechtspraak, 'Wetsadvisering conceptinitiatiefwetsvoorstellen Mediation', Rechtspraak.nl, laatst geraadpleegd op 15 juni 2014

<http://www.rechtspraak.nl/Organisatie/Raad-Voor-De-Rechtspraak/Wetgevingsadvisering/Wetgevingsadviezen2013/2013-22-Advies-concept-initiatiefwetsvoorstellen-Mediation.pdf>.

'TK 2010/11, 32 555 Mediation in burgerlijke zaken', Nederland Juristenblad 2010, laatst geraadpleegd op 15 juni 2014

<http://njb.nl/wetgeving/wetsvoorstellen/mediation-in-burgerlijke-zaken.6228.lynkx>.

'Conditie waaronder MfN-registermediator werkt', Mediators federatie Nederland, laatst geraadpleegd op 18 juni 2014

<http://mfregister.nl/login-registermediator/condities/>.

'Onderhoudseisen', Mediators federatie Nederland, laatst geraadpleegd op 18 juni 2014

<http://mfregister.nl/login-registermediator/onderhoudseisen/>.

'Toetredingseisen MfN-register', Mediators federatie Nederland, laatst bekeken op 18 juni 2014

<http://mfregister.nl/mfn-registermediator-worden/toetredingseisen/>.

'Tuchtrechtspraak', Mediators federatie Nederland, laatst geraadpleegd op 18 juni 2014

<http://mfregister.nl/tuchtrechtspraak/>.

'Wat is een MfN-registermediator?', Mediators federatie Nederland, laatst geraadpleegd op 18 juni 2014

<http://mfregister.nl/login-registermediator/wat-is-een-mfn-registermediator/>.

Vereniging Familierecht Advocaten Scheidingspleiters, 'Reactie vFAS inzake Wetsvoorstel Registermediator (verder-online.nl)', verder-online.nl, laatst geraadpleegd op 15 juni 2014

http://www.verder-online.nl/sites/default/files/vFAS_reactie_wetsvoorstel_vd-Steur.pdf.

- **Jurisprudentie**

HR 30 november 1927, *NJ* 1928, 265.

HR 23 juni 1961, *NJ* 1964, 170 (Gezinsvoogd).

HR 1 maart 1985, *NJ* 1986, 173 (Notaris Maas-arrest).

HR 22 december 1989, *NJ* 1990, 779 (International Tin-Council-arrest).

EHRM 27 maart 1996, *NJ* 1996, 577 (Goodwin).

HR 10 mei 1996, *NJ* 1996, 578 (Van den Biggelaar/Dohmen).

HR 10 april 2009, *NJ* 2010, 471.

- **Regelgeving en parlementaire stukken**

Richtlijn 2008/52/EG, (*PbEU* 2008, L 136).

Wetsvoorstel aanpassing van boek 3 van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aan de richtlijn betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken, *Kamerstukken II*, 2010/11, 32 555.

Wetsvoorstel implementatie richtlijn nr. 2008/52 EG betreffende bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in burgerlijke en handelszaken, *Kamerstukken II*, 2011/12, 33 320.

Wetsvoorstel registermediator, *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 722.

Wetsvoorstel bevordering van mediation in het burgerlijk recht, *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 723.

Wetsvoorstel bevordering van mediation in het bestuursrecht, *Kamerstukken II*, 2012/13, 33 727.